

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 10/18

Λουξεμβούργο, 6 Φεβρουαρίου 2018

Απόφαση στην υπόθεση C-359/16
Ömer Altun κ.λπ.

Σε περίπτωση απάτης, τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να μη λαμβάνουν υπόψη το πιστοποιητικό κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων που έχουν αποσπασθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Τούτο ισχύει στην περίπτωση που ο φορέας έκδοσης του πιστοποιητικού παραλείπει να το επανεξετάσει εντός εύλογης προθεσμίας υπό το πρίσμα στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση του και από τα οποία προκύπτει η διάπραξη απάτης

Στο πλαίσιο έρευνας σχετικής με τις συνθήκες απασχόλησης του προσωπικού βελγικής επιχείρησης δραστηριοποιούμενης στον οικοδομικό τομέα, οι υπηρεσίες κοινωνικής επιθεώρησης του Βελγίου διαπίστωσαν ότι η εν λόγω επιχείρηση δεν απασχολούσε σχεδόν καθόλου προσωπικό και ανέθετε όλες τις πραγματοποιούμενες εντός των εργοταξίων της εργασίες καθ' υπερβολαία σε βουλγαρικές επιχειρήσεις, οι οποίες αποσπούσαν εργαζομένους στο Βέλγιο. Η απασχόληση των αποσπασμένων εργαζομένων δεν δηλωνόταν στον φορέα ο οποίος είναι επιφορισμένος στο Βέλγιο με την είσπραξη των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, ως σχετική δε αιτιολογία προβαλλόταν ότι οι εργαζόμενοι αυτοί διέθεταν πιστοποιητικά E 101 ή A 1 χορηγηθέντα από τον αρμόδιο βουλγαρικό φορέα, τα οποία βεβαίωναν την υπαγωγή τους στο βουλγαρικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης¹.

Με δικαστική έρευνα που διεξήχθη στη Βουλγαρία στο πλαίσιο αίτησης για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων την οποία υπέβαλε Βέλγος ανακριτής διαπιστώθηκε ότι οι ανωτέρω βουλγαρικές επιχειρήσεις δεν ασκούσαν σημαντική δραστηριότητα στη Βουλγαρία. Κατόπιν τούτου, οι βελγικές αρχές απηύθυναν στον αρμόδιο βουλγαρικό φορέα αιτιολογημένη αίτηση, ζητώντας την επανεξέταση ή την ανάκληση των επίμαχων πιστοποιητικών. Με την απάντησή του, ο φορέας αυτός ανακεφαλαίωσε όσα είχε κοινοποιήσει σχετικά με τα πιστοποιητικά, χωρίς να λάβει υπόψη τα πραγματικά περιστατικά που είχαν διαπιστώσει και αποδείξει οι βελγικές αρχές.

Εν συνεχεία, οι βελγικές αρχές άσκησαν ποινική δίωξη κατά των υπευθύνων της βελγικής επιχείρησης. Με απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2015, το hof van beroep Antwerpen (εφετείο Αμβέρσας, Βέλγιο) καταδίκασε τους ενδιαφερομένους. Αν και διαπίστωσε ότι τα πιστοποιητικά είχαν χορηγηθεί σε καθέναν από τους αποσπασμένους εργαζόμενους, εντούτοις εκτίμησε ότι δεν δεσμεύεται από το γεγονός αυτό, καθόσον τα επίμαχα πιστοποιητικά είχαν αποκτηθεί με δόλιο τρόπο.

Επιληφθέν της υπόθεσης, το Hof van Cassatie (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Βέλγιο) αποφάσισε να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν τα δικαστήρια του κράτους μέλους υποδοχής μπορούν να ακυρώσουν ή να μη λάβουν υπόψη πιστοποιητικό E 101 εφόσον από τα υποβληθέντα στην κρίση του πραγματικά περιστατικά δύναται να συναχθεί ότι το εν λόγω πιστοποιητικό εκδόθηκε ή χρησιμοποιήθηκε με δόλιο τρόπο.

¹ Το πιστοποιητικό E 101 συνιστά τυποποιημένο έντυπο συνταχθέν από τη διοικητική επιτροπή για την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζομένων, η οποία υπάγεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Από 1ης Μαΐου 2010, το πιστοποιητικό E 101 αντικαταστάθηκε από το φορητό έγγραφο A1, σύμφωνα με τους κανονισμούς (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ 2004, L 166, σ. 1), και 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού 883/2004 (ΕΕ 2009, L 284, σ. 1).

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει τη νομολογία του² κατά την οποία η αρχή της καλόπιστης συνεργασίας επιβάλλει στον εκδίδοντα φορέα να προβαίνει σε ορθή εκτίμηση των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών και να εγγυάται την ακρίβεια των περιλαμβανομένων στο πιστοποιητικό στοιχείων. Η αρχή αυτή συνδέεται επίσης με την αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης: το πιστοποιητικό δημιουργεί τεκμήριο νομιμότητας και, ως εκ τούτου, δεσμεύει καταρχήν τον αρμόδιο φορέα του κράτους μέλους υποδοχής. Επομένως, για όσο διάστημα το πιστοποιητικό δεν ανακαλείται ή δεν κηρύσσεται ανίσχυρο, ο αρμόδιος φορέας του κράτους μέλους υποδοχής οφείλει να λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι ο εργαζόμενος υπόκειται ήδη στην κοινωνικοασφαλιστική νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκαταστημένη η επιχείρηση που τον απασχολεί, με αποτέλεσμα ο φορέας αυτός να μην μπορεί να τον υπαγάγει στο δικό του σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

Εντούτοις, από την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας προκύπτει επίσης ότι κάθε φορέας κράτους μέλους οφείλει να προβαίνει σε επιμελή εξέταση της εφαρμογής του δικού του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Κατά συνέπεια, ο αρμόδιος φορέας του κράτους μέλους που εξέδωσε το πιστοποιητικό πρέπει να επανεξετάσει το βάσιμο της χορήγησής του και, ανάλογα με την περίπτωση, να ανακαλέσει το πιστοποιητικό αυτό, όταν ο αρμόδιος φορέας του κράτους μέλους υποδοχής εκφράζει αμφιβολίες ως προς την ακρίβεια των πραγματικών περιστατικών στα οποία στηρίζεται το εν λόγω πιστοποιητικό.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να τηρείται η διαδικασία που προβλέπεται για την επίλυση τυχόν διαφορών μεταξύ των φορέων των ενδιαφερομένων κρατών μελών σχετικά με το κύρος ή την ακρίβεια ενός πιστοποιητικού (ειδικότερα η προσφυγή ενώπιον της διοικητικής επιτροπής).

Εντούτοις, οι εκτιμήσεις αυτές δεν πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα να δύνανται οι πολίτες να επικαλούνται τους κανόνες δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης δολίως ή καταχρηστικώς. Τούτο συνιστά γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης.

Επομένως, σε περίπτωση που ο φορέας έκδοσης του πιστοποιητικού δεν προβεί στην επανεξέταση αυτή εντός εύλογης προθεσμίας, τα στοιχεία από τα οποία προκύπτει η διάπραξη απάτης πρέπει να μπορούν να προβληθούν στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας με την οποία ζητείται από τον δικαστή του κράτους μέλους υποδοχής να μη λάβει υπόψη τα πιστοποιητικά.

Το Δικαστήριο υπογραμμίζει ωστόσο ότι τα πρόσωπα για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες, στο πλαίσιο μιας τέτοιας διαδικασίας, ότι έχουν απασχολήσει αποσπασμένους εργαζόμενους με πιστοποιητικά τα οποία φέρεται να αποκτήθηκαν με δόλιο τρόπο πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αντικρούσουν τις κατηγορίες αυτές, τηρουμένων των εγγυήσεων που απορρέουν από το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη.

Το Δικαστήριο καταλήγει ότι, εν προκειμένω, δεδομένου ότι, αφενός, ο βελγικός φορέας υπέβαλε στον αντίστοιχο βουλγαρικό αίτηση επανεξέτασης και ανάκλησης των πιστοποιητικών υπό το πρίσμα στοιχείων που συνελέγησαν στο πλαίσιο δικαστικής έρευνας από την οποία προέκυψε ότι τα πιστοποιητικά αποκτήθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν με δόλιο τρόπο, και ότι, αφετέρου, ο βουλγαρικός φορέας παρέλειψε να λάβει υπόψη τα στοιχεία αυτά, **το εθνικό δικαστήριο μπορεί να μη λάβει υπόψη τα πιστοποιητικά.** Στο ίδιο αυτό δικαστήριο απόκειται να καθορίσει αν τα πρόσωπα για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι έχουν απασχολήσει αποσπασμένους εργαζόμενους με πιστοποιητικά τα οποία αποκτήθηκαν με δόλιο τρόπο μπορεί να φέρουν ευθύνη, βάσει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο

---

² Αποφάσεις της 26ης Ιανουαρίου 2006, Herbosch Kiere, [C-2/05](#), και της 27ης Απριλίου 2017, A-Rosa Flussschiff, [C-620/15](#).

εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582